

Womhaj Bóh!

Czísło 8.
24. feb.

Łétnik 5.
1895.

Szerbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy kobotu w Gsmolerjez knihicziščetni w Budyščinje a łu tam dostacź sa šchwórtlétmu pšchedplatu 40 np.

Njedzela Gtomih.

Łut. 22, 37: Ja praju wam, ło ło hiščezje na mnje dyrbi dołonjecź, šchtoź pišane steji: Wón je bjes słóstnikow rachnowany.

Dyrbi ło wscho dołonjecź, šchtoź šwjate pišmo praji. Šchtoź je Bóh tón Knjes wot wěcznosće wobsamnył ł naschemu sbožu, šchtoź je wón šwojim profetam wěščezicź dał, to dyrbi ło stacź. Jesajaš w 53. stawje praji: wón je bjes słóstnikow rachnowany. Tón Knjes šam šwojich wuczomnikow na to fedźblimych czini, ło bychu pokornje Božu mudrosć czesczili.

Stejimy sašo pschi wrotach šwjateho póstneho czaša. Ł hdyž ło praschesch, šchto wón tebi ma prajicź a předo- wacź, dha je wscha polnosć sboža wopšchijata do słowow nascheho šwjateho texta. Šdyž šwjaty póst tebi sbóžnika pokasuje w Gethsemane, jateho wot wojakow a wot wu- czomnikow wopušczeneho w hrodze wyschšeho měšchnika, wot wyšokeje rady wotšudženeho, wón hewał niczo nje- praji, hacź: Šlaj, kał je wón słóstnikam pschirachnowany! Ł hdyž rosnjemdrjeny lud psched Pilatušom na njeho: kšchizuj, kšchizuj, woła, a tónle šlabušch napošledku psched nimi zofa, dha to tež žana hinascha powjesć njeje, dnyli to: wón je bjes słóstnikow rachnowany. Ł hdyž napošledku na Golgathškej horje jeho widžiš, šrijedź bjes wobemaj słóstnikomaj, kał je tam halle ło dopjelniło, ło je bjes nich rachnowany.

Alle podarmo je, bjes ploda a žohnomanja wo nje- plódnosći a šurowosći człowjekow škorzicź, kotraž je jeho

tał hluboko ponizila, nam ło saleži pšnacź tole šwjate „dyrbjecze“.

Teho dla bu wón bjes słóstnikow rachnowany, dokełž dyrbjesche wopor bycź sa naschu winu. Wdy šmy, kiž šmy jeho šchtrafu šaklužili. Šdyž je słóstnik tón, kiž nječini, šchtoź je prawe, kiž šakon hrěschneho Boha pschestupi, nje- dyrbimy ło šamych bjes tajkich rachnowacź! Šdžeha je Boži šakon, kotryž my njebychmy pschestupili, na kotrymž njebychu ło nasche skutki, nasche słowa, nasche myšle šhrěschile? Šdy by ło cze wón praschał, tón wěczny šudnik, kiž wutrobu a jěrchenje špyta, šchto chzesch a móžesch jemu wotmolw'ecz. O, wscho nasche pschibóžstwo ł wězami a ł człowjekami, wscha nascha šjawna a potajna šebiczinosć a njewěnosć w naschim žiwjenju, wschitke hrěschne žadanja w naschich wutrobach kajzy šmy my słóstnižy! Ł tajkim słóstnikam je luby šbóžnik pschirachnowany. Šizo hdyž je ło wón khudy człowjek norodžil a bu we wschém waschnju jako człowjek namakany, je wón bjes słóstnikow rachnowany. Šo je wón to tež byl w šwojim czerpjenju, to je nascha žyła wulka wina. Nasche hrěchi leža na jeho wutrobje. Bóh je teho, kiž wo žanym hrěchu njewjedžesche, ša naš hrěschnika šezinił. Na to dyrbišch ty nětko špomnicź, luby kšchesczijano. Šdyž nětko sašo słowo a historija wo jeho wumrjeczu na twoje šwědomnje kšapatej, dyrbišch šebi prajicź: Ja šym to šawinował, šchtoź ty šy pscheczerpil.

Ł ł temu hiščezje druha wěz. Šeli ło je wón nam słóstnikam pschirachnowany, dha šmy wy tola w Božimaj woczomaj tež junu pschirachnowani. Šeli ło je wón naschu šchtrafu a winu na ło wsal, dha šmy ju wotbyli; dha

hmj my pšhes njeho a jeho dla prawi, kotrychž nihto jatamacž njemóže, dokelž je Khrystuš tu, kiž jich prawych, haj sbóžnych čini; dha hmj my pšhes njeho Bože džeczi, kotrež fu w Jesuřowym wobliczu lubošcz fwojeho njebjeskeho Wóřa pšnali a wćrili, dha hmj my czi, kiž fmedža a móžeja w Jesuřowej mozy wojowacz pšhecziwo mozy špytowanja a leřnosćzi našcheho cžela, so bychmy w nim pšhewinyli, haj my, kaž wón, jeho dla a pšhes njeho w nadžiji sbóžni herbjo njebješow, so budže nař wón junu f fwojej prawizy stajicž, so bychmy wćznije byli, hdžež wón je. Teho dla je wón bjes šłóštnikow rachnowany, so bychy šłóštnizy sbóžni byli. To njesapomni ty, hdyž fhodžišch w fwjatyh pštnym cžařu.

Ma to dopomni řo, hdyž horje hladaiřch na řchiz. Potom budže teř tebi fwjaty pštny cžař wćře cžař řohnowanja a hnady. Hamjen.

Woporniwa lubošcz.

(Bořracžowanje.)

II.

Haniřka f durjemi řastupi. Rijane řolte wlořy řo řpody řłomjaneho kobluka won řolmjachu a rijane wobliczo f móđrymaj wóćřłomaj a je řłotej cžerwjenej hubczičku wobdawachu. Kař rijane w meji to wobliczo na řóždeho hladaiřche a wo dobrej wutrobje w nej bydlazej řwědczeřche. Wona wřchał bęřche wřcha blęda, ale runje ta barba wutrobny w řobuřelnořci řa nju řhřewaiřche.

Dženřa mějeřchej móđrej woczi wjazy řiwjenja hacž hewaf a wokoło huby radořne řmęřkotanje hrajřaiřche.

Wona bęřche wřcha njeměrna a wot nana f maczeri džęřche a wobemaj ruku da.

„Shto mařch, lube džęřczo?“ prařcheřche řo Hana. „Ty tař džiwnje hladaiřch! Se řo tebi něřchto wjeřeke řtalo?“

„Ach, ja řym řbořowna!“ řawoła řebi řwojej njehkej ruzy rybujjo. „S ptacžłami bych najradřichjo wo wjetu řpewala. Pořřłuchajtaj!“

S ruku na řaf duri; to řłinczeřche, kaž bychy tam pjenjeřy byle. „Šhřđajtaj, řchto řow mam!“

„To řłinczi kaž pjenjeřy“, praji nan. „Se tebi twój řnjeř twoju mřđu wóřřjedž tydženja řižo wupłaczil?“

Haniřka řmęřkotajjo f hłowu řchafęřche. Wona do řafa mařny, ruku polnu řwěczatnyh toleřjow wuczeže a jedny po druhim na blido řepadža. Wona chzyřche řtarřcheju prawje wćřpneju řčřimicž. A jako bęřche tam přenje 5 toleř nařadžała, řařo do řafa přchimny a tón řrócz řamo 6 toleř wuczeže, — řčeczi řrócz potom řiřchcze ři, po řajkim wřcho hromadže řchtyřnacže.

Ma to řhřęřje f řtarřchimaj přchřřtupi, mařřaiřche jeju a řmęřjo praji: „To řhřwilu dořahnje. — — Ale wój řo ani njeřwjeřelitaj!“

Man wřchón bojařny na Haniřu pohladny: „Haniřa, řchto duriřu řebi mřřłicž? Mi řo wřcho pšhed wocžomaj cžorni. Telko pjenjeř — džęřczo, f wotřal mařch telko pjenjeř? řařřłuzicž řebi to mohła njeřřy, řmilna ruka je je tebi wćře darika?“

„To niř“, Haniřa wotmolwi.

Duž řo macž řařřóřiwřchi řawoła: „Řnježe Božo w njebješach, njewjedž nař do řpytowanja! To řłęboro mi tař do wocžow pali, kaž by njeprawe řubło bylo.“

„Maczi!“ wotmolwi Haniřa wřcha hněwna, „řym řebi ja to nad wami řařřłuzila, řo mi řajke něřchto prajicže? Wěřno je, řmilny dar te pjenjeřy njeřřu, namařala řym je řiřchcze wjele mjenje — te řym řebi f prawdu dořwyla.“

„Njemęř to maczeri řa řło“, prařcheřche nan, „ty řy řama wina na tym, řo namaj řajke mřřłe přchřřđu, dokelž řo řajka řradžna cžimicř. Duž tola něřko praj!“

„Hdyž chzetaj po řajkim wjedžecž“, praji Haniřa řebi kobluf řčřahnywřchi, „Wóh luby Řnjeř je nam to wobradžil. A cžeta Mlarja je řiřchcze dwe apšłinje pšchipołožila — ja jej hnyđom wobęlu.“

S tym řłóđřaj płodaj won wřa a chzyřche jej wobęlicž.

S řoža řo řawoła: „Haniřa, Bože dla, řajka ty řy? Shto řy ty cžimila?“

Macž wřcha prořta na Haniřu hladaiřche, na kotrejež hłowje bęřche řo řajke džiwnje pšcheměnjenje řtalo. Hdže bęřchtej tej řrařnej, tołřtej wopuřchi, jejna wóřebita pycha wotalej? Wonej bęřchtej přjecž.“

Něřk řo teř nan dořłada a wěř pšhewidžiwřchi řawoła wón: „Haniřa, řy rořoma řbyła? Ty řy řama ruku na twoje wlořy

řožiła, a namaj prajřich: Wóh tón Řnjeř je nam te pjenjeřy wobradžil.“

„Wćřeže praju ja to“, Haniřa řo njebojo wotmolwi. „Tón, kotryž je mje na tu mřřł wjedł, njeje řadny drugi hacž tón tam horřach. A řchto to dale je? Wlořy a njeřbože řóždy džęř na-rořczeja.“

„Shto ty řy řebi řwojej wopuřchi řama wotřęřala a jej řa naju woprowala?“ macž řchepotajjo džęřche.

Haniřa řo řařmjia. „Hdyž wjetřche wopory njeřřu, kotrež mam w řiwjenju pšchijęřcž, potom móžu řpokořom bycž. A ja řiřchcze junu praju: to njeje f řyła řadny wopor.“ Rař dořho budže tračž a ja mam řwojej wopuřchi řařo a potom řtej cžim tołřchej. Šso džę praji: cžim huičziřcho řebi wlořy wotřęřaiřch, cžim řęřje rořtu. Ach řo přjedny na tu mřřł pšchicřła njeřřym.

Macž řo pšchcze huičcze řmęřowacz njemóžęřche. „Ach, moje džęřczo, praj, řchtořřłuzicž chzeřch — pohladaj jeno do řchpřhela, řajka řy! Ty řnacž njeřřy. Kař hólž! A to naju dla? Ach, mi je, kaž by řo mi wutroba rořpuknyła!“

„Šmęřuj řo, maczi“, řtary řęčęřche. „Wone je řo junřrócz řtalo a — pój řow, džowczička, ja duriřu tebi hubu dačž.“

Wón řebi f rufawom pšhes wobliczo řjedže a f jeho wocžow bęřche hordošcz pšnacž; haj, wón bęřche hordny na řajku džowku a řo Bohu w cžichej modlitwje džakowaiřche. Wón řebi na bohateho pšchekupza f napřchcža bydlazeho mřřłeřche, kotryž wřchitku řwětnu řrařnořcz w bohatej męřje a řwoje řtrowe řtawy mějeřche, kotryž pař pšchcze hłowu pšřřcho řhodyřche řo ruđžo wo njeřadženeho řhna. Njebęřche wón jako řhudy cžęřła bohaty poryjo temu nje-řbořownemu Řróřubej? — —

Schtyřnacže toleř, to bęřchu rijane pjenjeřy, wot nich móžachu na wřchę 4 njedžel řiwu bycž. Tola hdyž budža te nimu, budžetaj wopuřchi potom řařo narošczenej, řo mohłej řo na nowe pšhedaczž? To bęřche ta mřřł, kotrař nana a maczer f nowa tyřcheřche.

Macž na to řpomni — ale to Haniři prawje pšchřđže! řapocžnjecže řižo řařo tař, maczi? Šcže řabyła, řo je nam Wóh luby Řnjeř řařař řo řtaracz? Něřko mamy, a potom — f cžařom pšchřđže rada.“

(Bořracžowanje.)

Wěřnořcz biblije, řakřtana pšhecziwo jeje njepřchcželam.

Řak řo řraełřki řud po něřjim pod Bořim wodženjom rořwowa?

(Bořracžowanje.)

Měřchnizy.

Měřchnizy měřachu wodžęřřtwo řuda wot jeho wróczenja f jařřwa a bóřny bu wřřřřchřhi měřchniř přeni w řyřym řtaczę. Řud po řajkim řo domoj wrócziwřchi řtata nima po wřchęđnyh řrořymje-nju, ale měřchniřki řtat.

Hdy bychy to nařchi pšhecziwnizy cžitali, bychy prajili: Aha, něřko pšchřđže! To je mjenujzy tón dypř, přchi kotrymž pšhecziwnizy nařchu bibliju najwóřriřcho pšchimaja. Biblija je pšhes řame měřchniřke jebanje wumřřłena, řo by řo měřchniřke řnjeřřtwo wobtwjerđžilo — to je wřchęđny poroř pšhecziwnikow biblije. Něřko pař duriři řóždy, kotryž je dořalnych rořpomnanjow ředžbu męř, prajicž, řo měřchnizy do teho cžařa w řhřoriři řraełřkeho řuda malo płaczichu, hdyž mř wot jich cžaha pšhes puřczimu wothladamy, runjež teř Móřřař tam měřchniř njeje, a Maron na řane waiřhne cžięcže bjes porořa pódla njeho njęřtej. Rař řo w cžařu řudnikow f měřchniřkami wobřhadžowaiřche, cžitaj řsudnikow 17. Šda řo, řo David 2 řam. 6, 13 a řalomona 1 řralow 3, 4. 5. 8 řamaj woprowaiřchtaj a řo bęřchu měřchnizy f řamej pomozy pódla. Wo měřchniřkim řnjeřřtwje w řralowřřim cžařu ničjo řlyřchcčž njeje. Ale teř duchowni wodžerjo řuda njeřřu po bibliji w tamnym cžařu měřchnizy, ale prořetojo: Eliař, kiž bęřche řrajan, Elia, kotryž bu f řatarřřwa řa prořetu powořany, Amoř, pařřyř f řheřoa, řeřajajř, f řralowřřkeho řodu. Šso wě, řo řu teř něřotři prořetojo f měřchnikow, kaž f řóždeho drugeho řchřanta, tař mjenujzy řeremaiřř, řotremuž pař w jeho řadžerženju pšhecziwnizy biblije ničjo hacž pšchihłořujja. řenož na řamuela móhli f něřajřim prawom pořařacz. Ale řamuel njeje f měřchnikow, ale je Mafirejřki, t. r. Bohu pořwjecženy f řuda, a prořeta a řudnik. řeho wulki řaczęřchcž njęřži w jeho řařřojňřtwje, ale w jeho darach a w jeho móžnej wóřobje. 2 řralow 11 junřrócz wřřřřchřhi měřchniř řojada

w niemernym czaſu do ſjawneho ſtutkowanja wuſtupi. Szynny ſacziſchcz męchnikow ſo halle pod Zoſiaſom 2 Kralow 22 ſjewi. W Teremiaſowym czaſu paſ ſo ta mōz męchnikow nad ludom jara hubjena mjenuje. W ſjawnym njepeheczelſtwje a pſheſczęhanju męchnizy wot Boha pōſlanemu Teremiaſej napſheczziwo ſtupja. Sdy bychu po tajkim męchnizy t ſwojemu lępſchemu prjedawſche hiſtorije pſchemenicz chzpli, hdy bychu prjedawſche knihi cziſcze po ſwojej myſli pſchemobroczič mōhli a chzpli, bychu to ſawęſcze kuſt mudriſcho ſapocżeli a njebychu nihdy knihi Seſajabowe a Teremijaſowe do ſwjateho piſma pſchijeli, pſchetož njeje bōle ſaniczazeho ſudzenja wo proſtym, lęnim, njeſhmanym męchniſtwje, hacž je w ſtarym ſlubje w tutych knihach cžitaſch.

Męchnizy w czaſu Szry wſchaf njebęchu tajzy „popojo“, kaž jim pſheczziwnizy rēfaja, ale ſhutni, ſwēni mužojo, kotſiž je ſwjatym ſahorjenjom a je ſprōzniwym ſaſtaranjom wo lud ſo ſtarachu a chzychu lud ſa lępſche czaſy, ſa czaſ Meſiaſowy, pſchihotowacz. Woni t profetami hromadze ſtutkujaj, kaž profetojo Hoſea, Heſekiel, Haggai, Sacharja wobſwēdca, kotſiž niž ſa ſame hole morwe formle, ale ſa wopravdžite pobožne žiwjenje ſtutkowachu. So ſu męchnizy t njepravdu knjejtwa na ſo torhnyli, ſo tež prajicž njemōže, pſchetož drugeho knjejtwa dže w kraju njebęſche; t temu ſo te męchniſke knjejtwa niž wot męchnikow, ale wot piſmawucženych Szry a wot kraloweho naliwarja Rehemije ſawjedže. Szso domoj wrōczazy bęchu pſches nuſu pruhowani ludžo, kotſiž bęchu wjeſeli, ſo nęchtō na porjad dđerzeſche.

Kaſ dobry a wužitny paſ tōn porjad huſto bęſche, ſa to mamy jaſne dopoſajmo, kaž je w 2—5 knihach Mōſjaſowych, w ſakonju Mōſjaſowym namaſamy, kotryž bęſche tehdy ſałožkny ſtatny ſakon męchniſkeho ſtata. To paſ ſo wot męchnikow wjele žada, hdyž ſo praji, ſo ſu ſebi tutōn zyly ſakon wumyſlili. Wjele bōle je wōn po nęčim t Mōſjaſoweho ſarjadowanja naſtaſ, haj wōn je ſo dyſ a dyſ wjele prjedy nałožil, pſchirun. n. pſch. prawo wobſedženſtwa 1 Kralow 21. Woſebje Zoſiaſ (2 Kralow 22, 13, 23, 22.) ſmužicze ſpyta, paſſaſ jaſo ſawjeſcz. Teremiaſ ſpyta, hacž runje bjeſ wuſpęcha, dawno ſabyte lęto wotpuſczenja jaſo ſawjeſcz. Ser. 34, 8—11. Nętk paſ nadobydže ſebi ſakon Mōſjaſowy tajku wažnoſcz ſa žiwjenje zyſeho luda, ſo w Sejuſowym czaſu niž jenož ſakon ſam, ale hiſcheže dale pſchifaſnje ſtarſchich wot kōždeho „pſchitojneho“ cžlowjeka, kaž ſo praji, je wſchej ſwēdomliwoſczu wobtedžbowachu. Sdyž ſo nam to po naſchich nahladach njemōžne ſda, wobhladaamy ſebi dženſniſchich ſakonjej ſwērných židow. Woni jenotliwe poſtajenja ſakonja dženſa hiſcheže dđerža, kaž pſched lęſtōtkami, a jim ſo ſda njemōžne bycz, bjeſ ſakonja žiwe bycz.

To mōžeſch ſebi ſam prajicž, ſo tajki ſakon, kiž je ſo mohł ludej do cžęla a krwē ſaſchežępicž, njemōže cziſcze hubjeny bycz, ſo njeje jenož ſa cžęſczelafomne, ſebicžne wotpohlady „popow“. Wobhladaamy wſchelafe poſtajenja tuteho ſakonja ſa towarſchne žiwjenje, ſo bychmy pōſnali, kajke ſmyſljenje w nim je.

(Poſtraczowanie.)

Bōh ſaplacz!

Twarſki miſchtr Arnold pſches pſchedmęſto G. ſtupafche. Cžorne wrōczalki na njeby wuſchachu a deſchczik ſo t nich lijeſche. To wjedro ſo prawje t miſchtrowym myſlam hodžeſche. Szcho cžolo bęſche ſmorſchczęne, ſo ſdaſche, kaž by hnęw w nim ſo horil.

Wot nękotrych dnjow bęſche, kaž bychu wiſchizy ſo ſręczeli jeho hnęwacz. Se ſwojimi dželaczęrzemi bęſche hnęwanje męł; pjenjeſy bęſche ſhubil; ryſ, kotryž bęſche ſa wuſkōheho knjeſa wudžęla, bę ſo jemu jako njeſhmany wrōczil. Sdyž ſebi na to myſleſche, wchōn pyrjeſche; wōn dže bęſche ſebi myſlił, ſo nęchtō woſebiteho wudžęla. W ſwojim bydlenju bęſche njemerny horje a dele ſhodžil. Szcho roſhorjenje ſo lehnęlo njebęſche, ale bęſche hiſcheže roſtlo. Wōn bęſche ſam, žane pſheczelne wōczko na njecho njehladaſche. Duž bęſche je ſwojeho bydlenja wuſchol, ſo by ſwōj hnęw won njeſł.

Wōn nikoho kędžbu njemęjeſche, kotryž jeho ſetka abo nimo njecho džeſche. Na dobo ſtejo woſta, cžrjōdu ſo ſmęjazych džečzi wohladaſchi, t kotrymž ſo hiſcheže nękōſi dorōſczeni pſchidachu. Woni hladaſchu na kęžu.

Wiſchtr tam tež pohlada.

Pſched kęžnymy durjemi ſtejeſche nęhdže 6 lętna holczka, boſny a žane rubiſchko wokoło hłowy. Sz wloſkami wętr hrajeſche. Korb

je wſchelafimi węzami na ſemi ſtejeſche. Džečzo bęſche wſchelafe wobſtaracz męlo. Wuſche hłowy a nohow bęſche jenož džečzowa prawiza widžecz, druge cžęlo bęſche ſady wulſeho pſchedeſchczniſka ſthowane. Podarmo ſo prōzowafche pſchedeſchczniſ ſacziſcz. Szcho dla ſo jej pſchihladowazy ſmęjachu. Žana pſheczelna ruſka jej njepomhaſche, wiſchitkim ſo tōn ſmęchny napohlad lubjeſche. Niſkōho džečzowe ſrudne woblicžo njehnęjeſche.

S jnym pohladnjenjom twarſki miſchtr wiſchitko pſchewidža.

„Haſnbuježe ſo!“ bliſko ſtejazym wulkim hōlžam pſchiwōla a jich na boł ſchmōrny.

Sa wōfomik pſchi tym džečžu ſtejeſche: „Wbohe male džečzo“, praji wōn, „ja chzu tebi pomhač.“

Semu ſo hnędom poradži, moſtry pſchedeſchczniſ ſacziſcz. Duž džečzowej wōczzy polnej ſylſow wſchej hnutej t njemu pohladaſchtaſ a to džečzo ſmęrom praji: „Bōh ſaplacz.“

„Cžeho dla ty to prajiſch?“ praſcheſche ſo miſchtr.

„Dofelž bęſcheže wy tajki dobrocziny a ſeže mi pomhał.

Druſy ſu ſo mi wuſmjeli. A macž mi pſchezo praji, ſo dyrbiu, hdyž je nęchtō pſheczziwo mi dobrocziny, rjeknyč: „Bōh ſaplacz.“

— Nętko budže wam Bōh luby Knjeſ tež nękajku dobrotu cžinič.“

Holczka cžežki korb ſbęhny, hiſcheže junkrōcz ſo ſmęjo t hłowu ſiwny a do domu ſaſdže.

Wiſchtr ſam ſtejeſche; węcipni pſchihladowarjo bęchu woteſchli. Semu bęſche džiwno. Džečzowe pohladanje a to „Bōh ſaplacz“ t džečzoweho rta bęſchtej jeho ſrudne myſle wſchę wotehnaſej.

Wōn dale ſtupaſche, ale pſched jeho wuſchomaj klinečjeſche: „Nętko budže wam Bōh luby Knjeſ tež nękajku dobrotu cžinič.“

Dofelž bęſche ſo jeho hnęw ſhubil, mōžeſche ſebi tež ſaſo na nęchtō druge myſlicž. W jeho hłowje, pſched jeho duchownej wōczki ſtupi njenadžujzy nowa myſl ſa tanny twar, kotryž chzysche hnędom t nowa na papjeru ſryſowacz.

Domoj pſchihchędſchi ſo hnędom do džęla poda.

Wōn džęlo dofōnja a wone bu wot wuſkōheho knjeſa, kotryž bęſche jeho pręni ryſ wotpoſaſał, t radoſczu a ſahorjenjom pſchijaty.

„Lubiſchi miſchtrje“, praji tōn knjeſ, „tole džęlo wſcho poſtręchji, ſchtož ſym wōczakał.“

W tym wōfomiknjenju bęſche twarſkemu miſchtrej, kaž by mału holczku t pſchedmęſta pſched ſobu widžal a ſlyſchal: „Bōh ſaplacz! Nętko budže wam Bōh luby Knjeſ tež nękajku dobrotu cžinič.“

Wiſchelafe t bliſka a t daloka.

Pōndželu 10. februara popoldnju je kęžor w pſchitōmnoſcži miniſtrow ſa ſnutſkowne naležnoſcže a ſa ratarſtwa deputaziju ſwjafka ratarjow pſchijał. Ratarjo ſmędžachu jemu nuſu ratarſtwa wupowjedacz a ſu ſlędowaze ſkoržili: Naſche wobſtejnoſcže ſu lęto wot lęta hubjenſche. A dženſa ſmy tał daloko pſchihchli, ſo maja ſamo derje wobſtarane hoſpodarſtwa na najlępſchich polach ſchodu. Tež wobſedđerjo, kiž žaneho dolha nimaja, dyrbi pſchi dalſchim traczu nęčziſcheje cžežkeje nuſy pſchihodej ſe ſtarōſczemi napſheczziwo hladač. Pōſnamſchi tele ſtrachi ſmy ſwjafł ratarjow ſałožili. Szmy ſo wot teho czaſa prōzowali, wuſlędžicž, kał mōže ſo nęčziſchej nuſy wobaracz. Waſcha Majeſtoſcz chzpla to t pſchepodatnych ſpiſow pōſnacž. Wiſchelafa tam data rada dyrbi drje ſo hiſcheže polępſhecz. Tola wo tym njemōžemy w njewęſtoſcži bycz, ſo je wſcho naſche prōzowanje podarmo, jeli ſo naſche džęlo woſebiteho ſaſitanja Waſcheje Majeſtoſcže węſte njeje.

„Waſcha Majeſtoſcz! Burſtwa wojuje wo ſwoje byczę.

S nim ſteji a padnje pſchichod naſcheho wōtzneho kraja. Duž proſnymy ſa wobhrožene ratarſtwa wo Waſchu hnadnu pomoz.“

Kęžor je adrežu pſchijał a tał ſnawo wotmōwił: „Po ſna-
mjenju naraſchich pruiſkich ratarjow, kiž ſu w oktōbrje te mui pſchihchli, ſeže tež wy cžinili. Sz Waſ ſlyſchu, to je dopoſajmo, kał jara mi derjeheče mojih burow na wutrobje leži a ſo moje ſłowo: moje durje ſteja kōždemu poddanej wotewrene, žana hōla rēcz njeſku. W žadanju, ſo bychu wſchēm pomhali, ſu drje w kōſchim lęcže nękōſi ſobuſtawy waſcheho ſwjafka pſches męru ſchęzuwali, ſchtož je moju krajnowōtzowiſku wutrobu hłuboko bolilo. Na dženſniſchim dnju pał ſeže wy, runje kaž naraſchi Pruiſzy, waſche ſadđerjenje jaſo dobre cžinili. Sz bliſkeho powoľanja ſtat-
neje rady, kotrež ſo wiſchitke tele praſchenja pſchedpoloža, budžecze widžecz, kał chzu t pomozu ratarjow wſchęch ſtantow nęchtō dobre ſa ratarſtwa wuſtutkowacz. Duž radžu wam jako krajny wōtz, ſo byſchcže ſo wſcheho ſchęzuwanja ſdđerželi a ſo dželanju ſtatneje rady dowęriłi. Chzemy Boha teho Knjeſa proſnyč, ſo by ſo tale

próza k sbožu ratarstwa poradziła a so by wam dobre lěto wobradzene było.“

Potom rosrěčowasche so křezor hiščeze i jenotliwymy kobotawami deputazije, wusběhasche, so so ratarjam tež w drubich krajach hubjenje dze, so pak chze wón wšcho móžne činić. — Awstriski arzymójwoda Albrecht, pólny maršchal a general-inspektor awstriskeho wójsta je w Arto w połodniškej Tirolskej 18. februara 78 lět stary wumrjel. Wón klušesche k najlěpschim nawjednikam awstriskeho wójsta. To je w lěcze 1866 wopokasał, hdžež je italskich pschi Custocca sibil. Němski křezor je jeho wyškoťo wažil a je jemu teho dla tež česč pruskeho pólneho maršchala spožčil. Najprjedy bě wón pschecziwnik němsko-awstriskeho swjaska. Lěto 1866 nje-móžesche wón sapomnicž. Posdžišcho pak spósna wón, kak nusny je tónle swjast a je so skóncznye i nim pscheczelil.

Spokoje křotkam.

Tam w haju kředzi křotka,
Wo matku skorži kamotna,
Wšcha tyšchna wóčzzy k njeju sezele,
A wulkich křulow roni wjele.

„Wje maczerka čehů ja křobu;
Pol naha i hlodom sawutlu;
Pój křebi po mije, lubšcha maczi,
Mi na wutrobje so tak haczi!“

Duž kopjenka jej sčeptaja:
„Sso njerudž, njeboj, duschinka.
Křiz křecžl a sčtomif i liščom debi,
Tón spožči křutnicžku tež tebi!“

A křobuzelne ptacžata
Sej do wutrobki spěwaja:
„Křiz horleschko nam pschli wšchudže,
Tež tebe i křlěbom njesabudže!“

„Wón hlada i milka na tebe;
Tom' spěwaj pětnje paczerje;
Daj do sečedrej so ruft jemu,
Wšchaf porucža ta horju wšchemu!“

Korea.

Mašchi lubi čitarjo so huščizišcho hižo w „Křobhaj Wóh“ křotke pomjesče wo tej wulkej wójnje bjes Japanskimi a Čhinesiskimi křuljcheli. Wona so wjedže dla polkupy Korea. Za je wulka, i horami pschecžehjena a leži w polnozy čhinesiskeho kraja i napschecža Japanskeje. Křnježi tam křal. Wón pak njeje nje-wotwišny, ale je dolhi čaš hižo čhinesiskemu křezorej podstajeny. To njeje so Japanskim lubiwo. Čzi wikujaja wjele i Koreskej. Duž je swada nastala. A nětk traže wójna hižo dolhi čaš. Japansky pak pschezo dobywaja a bórny čhinesiske hlowne město Peking dozpjaja.

Ča křesčizijanski wěru bě Korea dolho samkřnjena. Tola je so pschod 110 lětami katholicim hodžalo, tam pschiwěrowarjow dostacž, hacž runjež buchu jara pschescžehani. Dwanacze franžow-skich mišionarow a wjele jich wučomzow je martrařku křmjerež wučerpiwo. Halle 1876 bu křub i Japanskej wobsamkřnjeny, 1882 tajki i Ameriku, Šendželstej a Němskej. Přenje ewangelske mišion-stwo pschidže do teho kraja pschod nětko 10 lětami. Bě to amerikański mišioniski lékař dr. Allen. Tón pschidže runje w prawym wokomikřnjenu. Dla pschibahantwa a šběžka běchu nětko wyškoty jasťojnižy čezko franženi. Tym křmedžescheske mišioniski lékař pomoz pschinjescž, a Wóh tón Křjes dajche so jemu tak radžicž, so bě křalowski dwór sa njeho, a wón křmedžesche hojejnje šaložicž. Wot teho čaša je wjele drubich sa nim pschichlo. Tež šchule so šaložene a pschod 8 lětami přenicžzy křecženi. Nětko wobsteja hižo nětkotre male wošadki. Pschod 4 lětami je so křamo jendželski biskop w Korea šahydil. Šedny i mišionistich lékařow, dr. Halle, powjeda: Hdž so jow křori, křudži a wopuščecženi, dha šteji šle i nimi. Gusto jich psches měščanskim murju čžišnu a njerodža wo nich. Namakamy-li jich, přjedy hacž je pschepošdže, dha wosmjemy jich do hojejnje, šwoblekamy, žiwimy a

wobstaramy jich. Nětkotrežkuliz čłowške žiwjenje je so hižo po tutym pschuzu wumohlo a nětkotrežkuliz dušchi je so kř křhryšťušeji pomhala.

Na křwojich pschuzach dyrbinymy husto nusu čzerpicž. W hospo-dach je i wjetšcha jara šyma abo runje tak horzo. Wóto njeda so wopřicž, a jeli so njebychmy hlódni byli, njebychmy jěšč móhli. W měščze Šjong Song pak móžach w wošebnym domje bydlicž, hdžež bě žyle hinał. Šslušesche staršchimaj jasťojnika, kotrehož běch se křwojim lětowanjom wot čezkeje křorosčeze wu-štrawil. Šeju džakownosč njesnajesche žančh mjesow. Wón křam rěčesche husto hacž do polnozy so mnu wo bójškich wězach, haj pokřafny so i nami kř modlitwje. W tutym měščze křmy nětk měštno kupili a čhzemy tam tež, kaž w hlownym měščze Šoul hojejnje šaložicž. W špocžatku ludžo, kiž mje njesnajachu, wot měščžanosťy žadachu, so by mje wuhnał. Tón pak džesche: Tónle žušobnik njeje šny čłowjek, ale dobrocžel. Wšchaf je tamny mladny muž, kotrehož křym šahojil, pola njeho w křlužbje. Nětk pschidže křorich ke mni. Wudželich tež křesčizijanske špišny. Nětk křuljchach, so so nětkotre paršchony křždu njedželu šednu, so bychu bibliju hromadže čitali a so modlili. Nětkoši křamo nješku so dalokeho pschža do Šoula (6 dnjow) wójeli, ale šu ke mni pschicheli a lékař-stwo wšali. Nětk dyrbi so w Šjong Songu twaricž. Žalo jow w Šoulu mišioniskim šchulerjam wo tym powjedach, džachu woni: derje, čhzemy Boha prošecž, so by wón wam dom dal. Duž so modlach, a niž jeno to, woni pschinjescchu tež křami křwoje dary. Š tymi darami je nětk hojejnja w Šjong Song twarjena a je hacž dotal hižo w teje křrawnej wójnje derje křlužila.

Wóh tón Křjes wobarnuj tam w Korea a w Čhinesiskej a Japanskej wšchitke špocžatki mišioniskeho škutka a pomhaj křwojim pšplam, so bychu w měrje dale dželacž a nješmjertne dušche wumobž móhli.

Pschiwěra.

W Barlinje je so pschod křotkim muž křam i wotpohladom čezko šranil, dokelž běsche křartykřadžerka jeho žonje prajila, so wulki měch pschjes dostawje, hdž so žane njesbože w jejnej křwójbje štanje. A temu podawkej nowiny pschaja: „Šlupi budža wšchaf pschezo na křwěče, ale tutón pad kaž druhe podomne šašo na to pokřasuja, so ša šdželanosč a rosjašnjenosč luda pschezo hiščeze došč starane njeje. Žyřkwoje so twarja a pošwjecžuja, na šynodach so wo japoschťolskim wěrywšnacžu wuradžuje atd., ale ša dokřadnu šdželanosč čłowškeho ducha ludžo hiščeze wudošahazeho šrošymjenja nimaja.“ Temu, kiž je to pschaf, je wěščze njesnate, so wšcha šdželanosč pschiwěru njemučžeri. Franžowša Gambetta běsche wěščze mudry, šdželany a rosjašnjeny muž, tak rosjašnjeny, so so křwojeje njewěry šjawnje křwalesche a pschi tym wšchem by křebi křarty křasč dal, kaž žadny drubi. Šnaty mudry je šandženeho lětštotetka, Nikolai, na křonzu duchow widželche a w rosjašnjenym měščze Frankřurče nad Majnom so wulke hospčenzny, kiž licžbu 13 na štwinych durjach měč nješmēdža, dokelž žadny čłowjek w 13. štwi ležecž njecha. Hiščeze wjele pschikřadow mohlo so napschomnicž, so by so dopokřasalo, so šdželanosč a rosjašnjenosč čłowjeka wot pschiwěry njeuwohojitej. To dyrbjalo tola po něčim šnate byč. Hdžež pak prawa wěra do Božeho křłowa křnježi, ženje pschiwěry njeamakajch. Teho dla dyrbinymy, so bychmy pschiwěru je křwěta wotštronili, ša to staracž, so by wěra do Božeho křłowa pschezo wjazy mozy nad čłowštimi wutrobami dobyla a kř temu maja žyřkwoje pomhacž, w kotrychž so Bože křłowo prawe a čžište pschipowjeda. Žyřkwoje, w kotrychž so to nještawa, wšchaf njewěre a i tym tež pschiwěre křlužaja. Wšchetož njewěra a pschiwěra štej pschezo hromadže.

„Křobhaj Wóh“ je wot nětko niž jenož pola křnesow duchownych, ale tež we wšchěch pschewawarňjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje dostacž. Na šchťwórcž lěta placži wón 40 np., jenotliwe čžišla so po 4 np. pschewawaju.